

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 7 (167) sierpień-wrzesień 2010

ISSN 1730-5187

Europejska Flaga dla miast

Festiwal kultury, sztuki i nauki

1850 lat Kalisza

W NUMERZE

PROJEKT NORWESKI

IV Gliwice, Kraków, Nowy Sącz (w dwóch kategoriach), Gogolin, Krosno Odrzańskie, Płońsk, powiat inowrocławski, polkowicki, przasnyski, oraz gminy – Dywity, Lesznówola (w dwóch kategoriach), Sokoły to laureaci tegorocznej edycji konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2010 – usługi techniczne i usługi zdrowotne”. Dziś prezentujemy wszystkie projekty, które otrzymały najwyższe noty komisji konkursowej.

KRONIKA KRAJOWA

X Rada Europy przyznaje co roku specjalną Nagrodę Europy, a także kolejne trofea w dowód uznania za propagowanie i umacnianie europejskich idei i struktur. Jednym z nich jest Flaga Europejska, o którą mogą ubiegać się te władze lokalne, które były już wyróżnione Dyplomem Europejskim. W tym roku Flaga została przyznana trzem miastom członkowskim Związku: Dąbrowie Górniczej, Lublińcowi oraz Tarnowowi.

XIII Partnerzy Krajowego Punktu Kontaktowego Programu URBACT II wraz z miastami Kielce i Częstochowa 18 i 19 maja br. zorganizowały dwudniową konferencję poświęconą zintegrowanemu zarządzaniu w aglomeracjach. Mimo bardzo trudnej sytuacji powodziowej w południowej części Polski spotkanie zgromadziło ponad 80 uczestników.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Pomysł tegorocznych obchodów zrodził się jako konsekwencja obchodów „18 wieków Kalisza”, które miały miejsce 50 lat temu. Jednak tegoroczny „Jubileusz 18 i pół” to przedsięwzięcie bez precedensu, przygotowane z dużym rozmachem i na dużą skalę. Przez cały rok, który za sprawą programu jubileusz stał się rokiem festiwalu kultury, sztuki i nauki, promujemy Kalisz, głosząc wszem i wobec o jego najstarszej metryce – mówi prezydent miasta Janusz Pęcherz.

Na okładce: Starówka w Kaliszu.
O mieście piszemy na stronach XIV i XV.

Fot. Archiwum UM

Zarząd ZMP w Ustce

„Tak” dla referendum

Podczas posiedzenia Zarządu ZMP w Ustce 27 sierpnia br. rozmawiano na temat finansów miast i koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. W spotkaniu wzięli udział profesor Teresa Dębowska-Romanowska, sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku, autorka projektu ustawy o finansach gmin oraz profesor Tadeusz Markowski, przewodniczący Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, prezes TUP.

W trakcie dyskusji na temat projektu stanowiska Kongresu Miast dotyczącego finansów miast postanowiono, oprócz postulatów zgłoszonych podczas konferencji prasowej w dniu 25 sierpnia br., zaproponować zmiany w systemie wyrównawczym i wziąć pod uwagę włączenie się w dyskusję o oszczędnościach w budżecie państwa, na szczeblu centralnym, jeśli chodzi o działalność samorządów, w takich obszarach, jak organizacja systemu oświaty czy pomocy społecznej. Profesor Teresa Dębowska-Romanowska stwierdziła, że obecnie jest czas na porządkowanie prawa, a nie rewolucji, egzekwowanie praw zapisanych, a nie lobbowanie. Przypomniała, że samorząd to przecież część państwa, drugi podmiot współuczestniczący. Egzekucja praw samorządu terytorialnego, jeśli nie ma innego wyjścia, powinna odbywać się na drodze sądowej. Warto podjąć studia nad pojęciami zadania własnego i zleconego. Jej zdaniem „janosikowe” niszczy system samorządowy, podobnie jak wprowadzanie wydatków sztywnych do samorządu.

Z kolei profesor Tadeusz Markowski, przewodniczący Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN omówił stan prac nad Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Ma ona być nadrzędnym, strategicznym dokumentem rządowym dającym podstawę do prowadzenia krajowej polityki przestrzennej państwa, która nie odnosi się bezpośrednio do lokalizacji przedsięwzięć, natomiast wpływa na sposób zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnym pośrednio, poprzez określanie warunków i zasad. Będzie stanowić podstawę do tworzenia planów wojewódzkich. Koncepcja wyróżnia obszary funkcjonalne (obszary metropolitalne), obszary problemowe, pokazuje pas aktywności „wschód-zachód”. W trakcie spotkania przedstawiciele Zarządu wybrali też formę uwidocznienia w przestrzeni otwartej laureatów Konkursu TUP i ZMP na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną.

pozytywną opinię uzyskał senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych oraz ustawy o pracownikach samorządowych, będący realizacją wyroku TK, a także autopoprawka do komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy

o służbie cywilnej oraz ustawy o pracownikach samorządowych dotycząca zatrudnienia niepełnosprawnych. Zdaniem przedstawicieli miast ten drugi projekt nie do końca dobrze rozwiązuje problemy (mało realistyczne jest osiągnięcie 6% wskaźnika niepełnosprawności w urzędzie) i stwarza jedynie pozory wspierania zatrudnienia niepełnosprawnych. Podkreślano, że wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji rządowej jest bliski zera. Zaakceptowano też projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych, i projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym. Ten drugi zobowiązuje radę gminy do występowania z wnioskiem o tworzenie, łączenie, dzielenie i zniesienie gminy w przypadku rozstrzygającego referendum. Z inicjatywą przeprowadzenia takiego referendum będą mogli występować wyłącznie mieszkańcy gminy (ale nie statutowe struktury terenowe partii politycznych, działające w danej JST). Obecny stan prawny nie przewidywał trybu wprowadzania zmian w podziale terytorialnym na poziomie gmin z inicjatywy mieszkańców.

Negatywnie zaopiniowano natomiast komisyjny projekt ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, który wskazuje podmioty odpowiedzialne za zapewnienie warunków bezpieczeństwa i przypisuje odpowiedzialność władzom lokalnym oraz dyrekcjom parków narodowych. Nie podaje źródeł finansowania tych zadań i wprowadza zamęt, np. dotacje bez procedur konkursowych. Z kolei za niepotrzebną regulację uznano projekt ustawy o języku migowym i innych środkach wspierania komunikowania się, ponieważ JST i tak wykonują takie zadania na podstawie choćby KPA, gdyż osoby głuchonieme to także mieszkańcy, którym trzeba zapewnić odpowiednią obsługę w urzędzie. Z podobną oceną spotkało się rozporządzenie MEN ws. rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania, zmniejszające wymogi dotyczące placówek przedszkolnej przez zastosowanie mglistych i ogólnikowych określeń, takich jak np. stan odpowiedni, które mogą być trudne do rozstrzygnięcia przez instytucje kontrolujące.

JOANNA PRONIEWICZ

Konferencja prasowa ZMP

Miastom nie grozi bankructwo

Podczas konferencji prasowej ZMP pt. „Czy miastom grozi bankructwo?” zorganizowanej w Centrum Prasowym PAP w Warszawie 25 sierpnia br. z udziałem prezesa ZMP Ryszarda Grobelnego, prezydenta Katowic Piotra Uszoka i prezesa Zarządu BGK Tomasza Mironczuka zapewniano, że sytuacja finansowa miast nie jest aż tak zła i nie jest prawdziwa informacja o zbyt wysokim zadłużeniu samorządów.

Konferencja miała na celu ustosunkowanie się do danych MF na temat zadłużenia miast i zdementowanie artykułu z Wirtualnej Polski (z 15 sierpnia br.) na temat spodziewanego bankructwa polskich miast, których długi będą musieli spłacić mieszkańcy z własnych kieszeni. Podano przy tym kwoty łącznego zadłużenia na 1 mieszkańca, co sugerowało, że tyle właśnie każdy statystyczny obywatel zapłaci. Tymczasem jest to dług łączny, rozłożony na wiele lat, a ustawowy limit zadłużenia (granica bezpieczna), którego nie podano, jest znacznie wyższy. Wprawdzie niektóre samorządy osiągnęły ustawowy maksymalny limit zadłużenia, ale stale zachowują poziom bezpieczny z punktu widzenia stabilności ich budżetów. Spośród wszystkich miast najbliższej granicznego progu zadłużenia są Kraków i Wrocław, ale nie oznacza to jakiegoś zagrożenia, a miasta dzięki kredytom zrealizowały wiele inwestycji, np. drogowych.

Prezydenci przekonywali, że problem zadłużenia miast nie wynika z nadmiaru realizowanych przez nie inwestycji, ale spowodowa-

ny jest wprowadzeniem znacznych ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych (ulga prorodzinna) i zmianą jego stawek (18%

Samorządy są obecnie jednym z największych inwestorów w Polsce, a ponad połowa inwestycji publicznych jest prowadzona przez administrację lokalną i regionalną. – Tak naprawdę za rozwój Polski odpowiada obecnie samorząd – mówił Ryszard Grobelny.

Fot. J. Proniewicz

i 32%). W związku z tym znaczący spadek tego źródła dochodów wynika ze zmian ustawowych, a nie koniunkturalnych. Na samorządy – w wyniku kolejnych zmian prawa – nakłada-

ne są wciąż nowe zadania oraz wprowadzane są nowe, wysokie standardy (np. w pomocy społecznej), bez rekompensaty środków finansowych przeznaczanych na ich realizację.

Zdaniem prezesa ZMP należy zrekompenzować ubytki w dochodach własnych JST, wprowadzić zapowiadany zwrot VAT-u od inwestycji publicznych JST i zmienić system wyrównawczy, który powinien uwzględniać nie tylko nierówny rozkład dochodów JST, lecz także zróżnicowane koszty realizacji zadań.

W konferencji prasowej wzięło udział ponad 40 dziennikarzy i przedstawicieli mediów.

(JP)

Dr Renata Rojtek nie żyje

7 sierpnia 2010 r. po krótkiej chorobie zmarła w szpitalu w Kaliszu Renata Rojtek – długoletni sekretarz i honorowy członek Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych. Miała 40 lat.

Renata Rojtek pochodziła z wielkopolskiego Wągrowca. Była doktorem nauk wojskowych (specjalność bezpieczeństwo narodowe). Wykładała w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kaliszu oraz w Studium Szkolenia Służb Mundurowych w Gdańsku.

Pracowała w Straży Miejskiej miasta stołecznego Warszawy na stanowisku kierownika referatu profilaktyki. Strażnicy miejscy z całej Polski znali ją jako naukowca i wykładowcę – eksperta z zakresu przepisów i funkcjonowania w prakty-

ce straży miejskiej. Była autorką kilkunastu książek i opracowań. Przez ostatnie 20 lat – cały okres istnienia polskich straży miejskich – ściśle współpracowała ze Związkiem Miast Polskich i jego komisją bezpieczeństwa. Ostatni raz była gościem samorządowców zrzeszonych w Związku w listopadzie ubiegłego roku w Woł-

minie. Podczas konferencji „Bezpieczne miasto” mówiła o straży miejskiej w systemie bezpieczeństwa publicznego. We wrześniu tego roku miała świętować wraz ze środowiskiem straży oraz z samorządowcami z ZMP jubileusz 20-lecia działalności Straży Miejskich.

Do Wągrowca na pogrzeb Renaty Rojtek, z szacunku dla jej dokonań naukowych i edukacyjnych, przyjechali strażnicy miejscy z całej Polski.

– Odeszła od nas Osoba wybitna, o zaletach, których nie sposób wymienić, osiągnięciach, których nie można zapomnieć – takie słowa można było przeczytać w Internecie kilka dni po jej śmierci. Strażnicy miejscy z Gdańska napisali w kondolencjach: *Wiedza i kompetencje Renaty wskazywały właściwe kierunki rozwoju straży gminnym i miejskim w całej Polsce. Nasze środowisko jeszcze długo i boleśnie będzie odczuwać tę stratę.*

(EPE)

GOSPODARKA KOMUNALNA

NOWY SĄCZ
Woda pod kontrolą

Poprawa sprawności pracy systemu wodociągowego miasta poprzez obniżenie kosztów produkcji i dystrybucji wody, awaryjności, jak również podniesienie jakości świadczonych usług to główny cel praktyki „Zastosowanie monitoringu i sterowania elektronicznego do optymalizacji pracy systemu wodociągowego miasta Nowego Sącza”.

Była ona wdrożona przez Sąddeckie Wodociągi Sp. z o.o. od 2005 do 2009 r. W latach 90. nastąpił szybki wzrost zastosowania nowoczesnych technologii w przedsiębiorstwach wodociągowo-kanalizacyjnych, jednak samo zainstalowanie urządzeń nie przynosi automatycznie rozwiązań systemowych. Aby w pełni zrealizować cele zapisane w Strategii Rozwoju Miasta Nowego Sącza, podjęto decyzję o wdrożeniu zintegrowanego systemu

racjonalnego zarządzania pracą wszystkich urządzeń wodociągowych.

Założeniem było umiejętne wykorzystanie nowoczesnych technologii do stworzenia rozwiązań dających wymierne korzyści ekonomiczne. Utworzono stację operatorską centralnego monitoringu do zarządzania całym systemem wodociągowym z wyznaczonego miejsca, żeby zoptymalizować sterowanie i kontrolę pracy sieci. Na podstawie matematycznego modelu sieci oraz dogłębnej analizy danych gromadzonych w pracującym już systemie powstała koncepcja wdrożenia nowatorskich rozwiązań do poprawy sprawności całego systemu, w tym, między innymi, zmniejszenia strat wody, zużycia energii elektrycznej oraz awaryjności.

Przedsięwzięcie, poprzedzone wnikliwą analizą, podzielono na trzy etapy. Pierwszy polegał na obniżeniu ciśnienia roboczego w sieci wodociągowej, poprzez wybudowanie pompowni pod zbiornikiem retencyjnym, co

miało poprawić sprawność przesyłu wody. Drugi – na stabilizacji ciśnienia roboczego sieci poprzez zdalne sterowanie wydajnością pomp II stopnia ujęć wody z wybranych kluczowych punktów w mieście. Trzeci to podzielenie miasta na siedem mniejszych obszarów (stref), w których kontroluje się w sposób ciągły pobór wody oraz wartości chwilowe ciśnień. System za pomocą zdalnych nadajników na bieżąco informuje o zmianach wartości przepływów w poszczególnych strefach i wystąpieniu awarii.

Rezultatem wdrożonego rozwiązania jest m.in. zwiększenie niezawodności systemu wodociągowego i wykrywalności wycieków, zmniejszenie strat wody (spadek ubytków wody z 40 do 18%), jej poboru ze środowiska oraz zużycia energii elektrycznej oraz wzrost jakości świadczonych usług dla mieszkańców. Koszt realizacji przedsięwzięcia to 609 000 zł (pełen zwrot nakładów nastąpił przed upływem 2 lat!).

PŁOŃSK
Ciepłownia na biomasę

Najważniejszą cechą zwycięskiego projektu pod nazwą „Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Płońsk” jest jego innowacyjność zarówno w sensie ogólnego podejścia, jak i zastosowanych rozwiązań technologicznych, które polegają na produkcji ciepła i energii elektrycznej opartej na spalaniu biomasy.

To modelowe rozwiązanie ma na celu ograniczenie emisji do atmosfery dwutlenku węgla, pyłów oraz innych gazów (SO_2 , NO_x), co jest zgodne z założeniami krajowej polityki energetycznej dotyczącymi wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE). Ten przykład inwestycji ekologicznej, która poprzez ograniczenie transferu zanieczyszczeń poprawia stan środowiska naturalnego, świadczy o zintegrowanym sposobie myślenia o rozwoju gminy i widzenia go w kategoriach rozwoju zrównoważonego. Temu podejściu towarzyszy troska o efektywność stosowanych rozwiązań oraz wysoka skuteczność w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania. Powstała w 1998 roku na bazie istniejącego wcześniej przedsiębiorstwa spółka prawa handlowego Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej podejmuje stałe działania zmierzające do poprawy efektywności procesów spalania i redukcji emitowanych zanieczyszczeń. Kierunkowym celem tych działań jest powstanie układu

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Płońsku. Fot. Archiwum UM w Płońsku

skojarzonej produkcji ciepła i energii elektrycznej opartej na spalaniu biomasy zamiast miału węglowego. W Płońsku zbudowano elektrociepłownię opalaną biomasą o mocy 10,2 MW_T i 2,08 MW_E, 29 węzłów ciepłowniczych, instalację do współspalania miału węglowego i biomasy dla kotłów wodnych, wymieniono sieć ciepłą na preizolowaną o długości 7500 mb. Podstawowym paliwem zmodernizowanej ciepłowni są zrębki drzewne (w tym pochodzące z roślin energetycznych) – produkowane z nich jest 67% energii ciepłej i 100% energii elektrycznej.

Osiągnięto znaczną redukcję emitowanych zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych (np.

CO_2 – 77,2%, SO_2 – 63,8%), poprawiła się sprawność wytwarzania energii, efektywność wykorzystania energii pierwotnej zawartej w paliwie poprzez produkcję ciepła i prądu, zmniejszenie kosztów produkcji, obniżenie strat przesyłania energii ciepłej, dostosowanie produkowanej energii do chwilowego zapotrzebowania u odbiorców dzięki wymiennikowym węzłom indywidualnym wyposażonym w automatykę pogodową i pompy z płynną regulacją wydajności.

Na finansowanie inwestycji uzyskano dotację z EkoFunduszu (11 278 000 zł), pożyczkę z NFOŚiGW (17 825 000 zł). Środki własne to 4 618 000 zł.

POWIAT POLKOWICKI Estetycznie i aktywnie

Projekt „Konkurs »Na najlepszą inicjatywę społeczną służącą podniesieniu estetyki wsi Powiatu Polkowickiego«” polega na organizowaniu konkursu dla sołectw, który ma motywować je do poprawy estetyki i dbałości o stan środowiska naturalnego.

To bardzo ważne kwestie, biorąc pod uwagę znaczne zaniedbania w wyglądzie polskiej wsi. Konkurs został wymyślony przez radnych powiatowych pierwszej kadencji z Komisji Gospodarczej i Komisji Rolnictwa. Już sam pomysł oddziaływania przez powiat na jednostki pomocnicze gminy zasługuje na uwagę, gdyż pokazuje nieschematyczne działanie samorządu tego szczebla. Konkurs ściśle nawiązuje do Strategii Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008–2015 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Polkowickiego na lata 2004–2011.

Nie ogranicza się jednak do samej poprawy estetyki. Podstawową wartością jest budowa kapitału społecznego i pobudzanie aktywności lokalnych społeczności i inicjatyw społecznych na wsi. Mieszkańcy uczestniczący w konkursie dotyczącym renowacji zieleni nie

Mieszkańcy uczestniczący w konkursie dotyczącym renowacji zieleni (Wilkocin), nie kończą swojej aktywności, ale przenosząc ją także na inne działania.

Fot. Archiwum SP w Polkowicach

kończą swojej aktywności, lecz przenoszą ją także na inne działania. Na przykład remontują kapliczki przydrożne, świetlice wiejskie lub adaptują na nie inne pomieszczenia, budują scenę, place zabaw. Poprawia się integracja społeczna – ludzie organizują się i pracują razem społecznie, a pomocy udzielają im nieodpłatnie przedsiębiorstwa prywatne. Dzięki takiej aktywności przygotowane przez mieszkańców jednej z gmin boisko piłkarskie z bramkami i ławeczkami kosztowało kilkakrotnie mniej,

niż gdyby obiekt ten zrealizowała profesjonalna firma. Przez dziesięć lat trwania konkursu zgłoszono łącznie 163 inicjatywy ze 124 sołectw. Co roku robi to średnio 12 sołectw (ok. 9000 beneficjentów). Nagrody kosztowały powiat w ciągu 10 lat 233 000 zł. Nagroda nie jest przyznawana w formie pieniężnej, ale prac remontowych wykonanych przez powiat. W IX edycji konkursu nakład pracy i kosztów wszystkich zgłoszonych inicjatyw wyniósł 139 730 zł (nagrody – 35 000 zł). ■

SOKOŁY Roślinno-stawowe oczyszczalnie

Nagrodzony projekt „Rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich poprzez budowę roślinno-stawowych oczyszczalni ścieków na przykładzie gminy Sokoły” pokazuje systemowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenach wiejskich o rozproszonej zabudowie, gdzie budowa kanalizacji zbiorczej nie jest uzasadniona ekonomicznie.

Ograniczone możliwości budżetu gminy, prognozowana niska efektywność inwestycji i wysokie koszty późniejszej eksploatacji kanalizacji zbiorczej skłoniły władze gminy do zastosowania znanych od dawna, skutecznych i tanich rozwiązań w formie przydomowych oczyszczalni roślinno-stawowych.

Wdrażanie systemu z inicjatywy wójta gminy zostało poprzedzone przetestowaniem w 2004 roku sposobu realizacji inwestycji i skuteczności technologicznej w formie pilotażowego uruchomienia 14 oczyszczalni. W la-

tach 2007–2008 wspólnie z trzema innymi gminami, na terenie których na bazie doświadczeń Gminy Sokoły zrealizowano identyczne instalacje, wykonano badania efektywności oczyszczania przy współpracy IBER w Warszawie, potwierdzające wysoką skuteczność ekologiczną i sanitarną stosowanego rozwiązania.

Zaletami tego typu oczyszczalni są: prostota, niskie koszty budowy (rolnicy wykonują je sami sposobem gospodarczym przy nadzorze pracownika UG), łatwość i znikome koszty eksploatacji. Instalacje te pozytywnie wpływają na środowisko przyrodnicze i zwiększają walory estetyczne działki, na której są budowane.

Obecnie na terenie Gminy Sokoły funkcjonuje 97 przydomowych oczyszczalni roślinno-stawowych (w 8% gospodarstw domowych), których przeciętny koszt wykonania (systemem gospodarczym) wyniósł 1500–2000 zł. Wydatki gminy z tytułu zakupu projektu technologicznego, instalacji i dofinansowania do budowy przyzagrodowych oczyszczalni wyniosły łącznie 60 tys. zł. W tym roku planowana jest budowa ok. 30 nowych tego typu oczyszczalni, a do roku 2012 przewiduje się powstanie ok. 300. Z doświadczeń gminy skorzystało już ponad 25 samorządów, w których zrealizowano ponad 640 roślinno-stawowych oczyszczalni. ■

Przydomowa roślinno-stawowa oczyszczalnia ścieków w Gminie Sokoły (Jamiolki Godzieby).
Fot. Archiwum UG w Sokolach

GOSPODARKA KOMUNALNA MIESZKANIOWA

KRAKÓW
Mieszkania bez długu

Praktyka „Działania związane z wdrożeniem i realizacją zamian lokali mieszkalnych” jest skuteczną i efektywną metodą zarządzania zasobem mieszkaniowym gminy, która jest możliwa do zastosowania przez większość samorządów.

Projekt polega na wdrożeniu przez miasto kilku procedur umożliwiających przeprowa-

dzanie pomiędzy najemcami (i właścicielami) zamiany mieszkań. Jedną z nich jest bank zamian, umożliwiający bezpłatne przekazywanie informacji pomiędzy osobami, które wyrażą chęć zamiany zajmowanego lokalu na inny. Inną – program zamian oferujący mieszkania w nowo wybudowanym lub zmodernizowanym budynku do wynajęcia, skierowany do najemców lokali komunalnych, pozwalający na zamianę aktualnie zajmowanego lokalu na większy i o wyższym standardzie po zagwarantowaniu, że przyszli najemcy są w stanie go utrzymać. Następną – dobrowolne zamiany mieszkań, pozwalające dokonać zamiany pomiędzy osobami, którym przysługuje tytuł prawny do dysponowania lokalem mieszkalnym. Kolejną procedurą są zamiany pomiędzy osobami, z których jedna jest (lub była) najemcą zadłużonego lokalu komunalnego. Aby zabezpieczyć interesy osób

splacających zadłużenie, uruchomiono rachunek depozytowy, na którym są przechowywane pieniądze do momentu sfinalizowania zamiany; w przypadku gdy zamiana nie dojdzie do skutku, pieniądze są zwracane. Istnieje także procedura zamiany z „urzędu”, skierowana do osób, które z różnych przyczyn (wiek, niepełnosprawność, niskie dochody) nie mogą korzystać z zajmowanego lokalu komunalnego.

W banku zamian jest składanych około 200 ofert rocznie. W latach 2004–2009 przeprowadzono łącznie 304 dobrowolne zamiany lokali komunalnych. Korzyści związane z wdrożeniem i realizacją zamian lokali mieszkalnych to przede wszystkim spłacenie 320 tys. zł praktycznie nieściągalnego długu, dostosowanie wielkości i standardu lokalu oraz wysokości opłat za jego używanie do możliwości płatniczych i potrzeb najemcy, uniknięcie postępowań sądowych i egzekucyjnych prowadzących do eksmisji i wykluczenia społecznego. Dzięki programowi uzyskano 122 mieszkania o niskim bądź średnim standardzie, które miasto może przeznaczyć na realizację wyroków eksmisyjnych. Pojawiła się też szansa dla krakowian na zamieszkanie w nowym i zmodernizowanym budynku, a dla osób niepełnosprawnych ruchowo możliwość zamieszkania w lokalu bez barier architektonicznych. ■

Najemcy lokali komunalnych w Krakowie mają szansę na zamieszkanie w nowym i zmodernizowanym budynku.

Fot. Archiwum UM w Krakowie

KROSNO ODRZAŃSKIE
Powojkowe adaptacje

Projekt „Adaptacja budynku pokoszarowego na socjalny budynek mieszkalny z przystosowaniami dla osób niepełnosprawnych” zakłada przebudowę niszczonego trzykondygnacyjnego budynku pokoszarowego na wielorodzinny budynek mieszkalny.

W obiekcie mieści się obecnie 38 mieszkań, w tym 27 lokali socjalnych, 6 lokali dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, a budynek wyposażono w windę oraz podjazd dla wózków inwalidzkich.

Praktyka bezpośrednio przekłada się na ilość, jakość i dostępność usług mieszkaniowych i jest konsekwentną realizacją wieloletniego programu rewitalizacji dawnego wojskowego placu ćwiczeń, który jest teraz atrakcyjną przestrzenią publiczną, parkiem otoczonym budynkami mieszkalnymi i użyteczności publicznej.

Modernizacja budynku powojkowego pozwoliła zwiększyć liczbę lokali socjalnych

w mieście, które posiada przecież ograniczone możliwości w tym zakresie w stosunku do potrzeb mieszkańców. Pozyskano relatywnie tanie lokale socjalne w dobrym stanie technicznym, w tym również dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Ze względu na to, że obok mieszkań socjalnych w budynku powstały lokale, które miasto sprzedało na wolnym rynku, inicjatywa ta sprzyja integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Projekt uzyskał wysoką ocenę dotyczącą innowacyjności przedsięwzięcia za wykorzystanie niszczonego powojkowego zasobu i jednoczesną realizację celów społecznych, inwestycyjnych i ogólnorozwojowych, jak również wysoką efektywność kosztową.

Krosno dysponuje zasobem powojkowym, który stopniowo adaptuje do potrzeb lokalnej społeczności – plac 11. Pułku.

Fot. Archiwum UM w Krośnie Odrzańskim

Koszt całkowity realizacji inwestycji to ok. 4 mln zł (w tym wykup budynku od Agencji Mienia Wojskowego z 95% bonifikatą – 7350 zł). Gmina pozyskała dofinansowanie budowy lokali socjalnych z budżetu państwa (z Banku Gospodarstwa Krajowego) w kwocie 705 894 zł. ■

TRANSPORT

POWIAT PRZASNYSKI
Drogi z kategorią

Istotą projektu „Zarządzanie infrastrukturą drogową powiatu przasnyskiego w oparciu o zewnętrzne środki finansowe” jest dokonana w pierwszej kadencji powiatów kategoryzacja dróg powiatowych.

W przyjętym „Wieloletnim programie rozwoju sieci dróg powiatowych na lata 2001–2006” wprowadzono podział funkcjonalny dróg, którym przypisano jeden z trzech priorytetów. Pierwszy to drogi o znaczeniu regionalnym (docelowa klasa drogi G) na nawierzchnia bitumiczna o szerokości jezdni 6 m, pełne odwodnienie, utrzymanie zimowe: odśnieżanie i likwidacja śliskości solą. Drugi – drogi o znaczeniu lokalnym (docelowa klasa drogi Z) z nawierzchnią bitumiczną o szeroko-

Powiat przasnyski ma jeden z najwyższych w Polsce wskaźników zmodernizowania sieci dróg powiatowych.

Fot. Archiwum SP w Przasnyszu

ści 5,0–5,5 m, renowacja odwodnienia, o ile było ono wybudowane, utrzymanie zimowe: odśnieżanie i likwidacja śliskości piaskiem z solą. Trzeci – drogi o znaczeniu sublokalnym (docelowa klasa drogi L) z nawierzchnią z kru-

szczywa łamanego potrójnie powierzchniowo utwardzonego emulsją, bez odwodnienia, utrzymanie zimowe: odśnieżanie bez likwidacji śliskości. Podział na priorytety sieci drogowej umożliwił zastosowanie technologii najbardziej optymalnych do obciążenia i przeznaczenia drogi oraz przygotowanie ograniczonej liczby projektów unijnych, które skutecznie likwidowały określone problemy rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu. Takie kompleksowe podejście do przygotowania projektów i pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych pozwoliło uzyskać wskaźnik przebudowy sieci na poziomie 75 procent. To jeden z najwyższych w Polsce wskaźników zmodernizowania sieci dróg powiatowych. Do roku 2009 łącznie powiat zdołał przebudować 319 km dróg z 422 km posiadanych. Pozyskane środki to ponad 62 mln zł (całkowity koszt inwestycji wyniósł ponad 84 mln zł). ■

NOWY SĄCZ
Sprawna modernizacja

Projekt „Modernizacja układu komunikacyjnego zabytkowej Starówki miasta Nowego Sącza” polega na kompleksowej modernizacji układu drogowego zabytkowej Starówki, która objęta przebudową nawierzchni jezdni oraz chodników 18 ulic w centrum miasta i na Rynku.

Remontowane ulice i chodniki posiadały wcześniej zużyte nawierzchnie, ułożone często w latach 50. lub 60. ubiegłego wieku. Nawierzchnie ulic były pod względem nośności niewystarczające do obecnego natężenia ruchu pojazdów, dlatego wymagały ciągłych częściowych remontów, a uszkodzone chodniki utrudniały mieszkańcom i turystom przejazd przez centrum i zwiedzanie miasta.

Realizacja tego programu połączona ze zmianą organizacji ruchu przyczyniła się do eliminacji uciążliwych problemów komunikacyjnych zgłaszanych przez mieszkańców. Na uwagę szczególnie zasługuje profesjonalne dokumentowanie w wersji elektronicznej in-

Skrzyżowanie ulic Kościuszki i Jagiellońskiej.

Fot. Archiwum UM w Nowym Sączu.

formacji o układzie transportowym rewitalizowanego centrum, a także sprawność organizacyjną przy przebudowie dróg oraz prowadzony dialog społeczny. W ciągu zaledwie 4 lat zdołano zmodernizować całą sieć ulic na obszarze Starówki, w tym 25 skrzyżowań, 57 przejść dla pieszych, 2 zatoki autobusowe i jeden mur oporowy. Uzyskano w krótkim czasie porozumienie zarówno od konserwatora zabytków, jak i od innych służb. W efekcie powstała spójna i o wysokiej jakości sieć dróg i ciągów pieszych w centrum miasta, skrócono czas przejazdu, zwiększono nośność z dotychczasowych 40 do 80 kN. Nastąpiła poprawa bezpieczeństwa pieszych i kierowców, płynności ruchu oraz zmiana prędkości podróżowania.

Projekt uzyskał dofinansowanie z UE z EFRR (ZPORR) w wysokości 5 432 464 zł (całkowita wartość projektu to 8 684 538 zł). ■

LESZNOWOLA
Wspólny bilet

Praktyka „Zapewnienie mieszkańcom gminy Lesznowola publicznego lokalnego transportu zbiorowego, którego zadaniem jest skomunikowanie poszczególnych miejscowości gminy oraz połączenie z liniami ZTM, Metrem i Koleją Mazowiecką” zapewniła pełen dostęp mieszkańców gminy do usług transportu publicznego w oparciu o porozumienie międzygminne dotyczące realizacji usług publicznych.

To doskonały przykład skutecznej i efektywnej organizacji transportu zbiorowego we współpracy z inną jednostką samorządu. Lesznowola to gmina wiejska, która graniczy z Warszawą, Piasecznem, Raszynem i Nadarzynem. Wielu mieszkańców uczy się, pracuje czy robi zakupy w stolicy, Piasecznie czy w Jankach. W gminie brakowało komunikacji publicznej, która ułatwiałaby życie mieszkańcom. W 2006 roku uruchomiono tzw. komunikację poprzeczną (4 linie 15- i 24-osobowych mikrobusów), a w 2009 roku Lesznowola podjęła uchwałę w porozumieniu z m.st. Warszawą o wprowa-

dzeniu „wspólnego biletu”, integrując w ten sposób gminny system organizacji transportu zbiorowego z systemem aglomeracji warszawskiej. Zapewniło to mieszkańcom sprawny i dostępny cenowo transport publiczny nie tylko na obszarze gminy, lecz także całej aglomeracji.

Praktyka jest dobrym poglądowym przykładem organizacji transportu zbiorowego małej gminy bez zaplecza technicznego, wykorzystującej możliwości majątkowe i organizacyjne innego samorządu na mocy porozumienia międzygminnego. Rozwiązanie może być zastosowane w wielu gminach położonych wokół dużych miast. ■

OCHRONA ZDROWIA

GLIWICE

Całościowo i wzorowo

Program „Kompleksowej restrukturyzacji i prywatyzacji publicznej służby zdrowia” realizowany od 1998 roku wprowadził zmiany systemowe wymuszające właściwe gospodarowanie środkami i niezbędne zmiany strukturalne wewnątrz placówek.

Został on starannie przygotowany i przeprowadzony w sposób wzorcowy. Samorząd z olbrzymią determinacją nie tylko zmienił charakter i formy organizacyjno-prawne, ale też sposób myślenia pracowników przekształcanych instytucji. Osiągnięto nie tylko zakładane efekty ekonomiczne, lecz przede wszystkim uzyskano poprawę jakości i dostępności usług dla mieszkańców.

Gliwice jako jedno z nielicznych w kraju miast przeprowadziło całościową restrukturyzację i daleko posuniętą prywatyzację służby zdrowia. Lecznictwo ambulatoryjne i szpitalne jest obecnie prowadzone przez spółki prawa handlowego w formie niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, które nie są, poza Szpitalem Miejskim sp. z o.o., objęte nadzorem właścicielskim przez administrację samorządową. Spółki są niezależne finansowo i organizacyjnie, prowadzą swoją politykę rozwoju i inwestycji. Co więcej, odpowiadają elastycz-

Szpital przy ul. Radiowej w Gliwicach – przed i po remoncie.

Fot. Archiwum UM w Gliwicach

nie na potrzeby rynku, specjalizują się i podwyższają jakość świadczonych usług. NZOZ-y działają w budynkach dzierżawionych po preferencyjnych stawkach od miasta, które są poddawane gruntownej modernizacji. Miasto równoległe z procesem restrukturyzacji prowadziło szeroko zakrojony program inwestycji i remontów w lokalach przeznaczonych na działalność medyczną. W 2009 roku został uchwalony „Program pomocy de minimis” słu-

żący wsparciu NZOZ-ów, zobowiązanych do ponoszenia wyższych stawek czynszowych, który ma doprowadzić do pełnej równości na rynku usług medycznych i wykreowaniu zachęty do wykupu lokali przez dotychczasowych najemców. Zmiany organizacyjne w szpitalach doprowadziły do likwidacji nierentownych oddziałów i utworzenia w ich miejsce nowych (np. Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, Oddziału Udarowego), ograniczenia zatrudnienia czy stosowania outsourcingu.

Efektom procesu restrukturyzacji jest zdecydowana poprawa kondycji finansowej placówek opieki zdrowotnej. Utworzone w lecznictwie ambulatoryjnym podmioty bilansują się lub uzyskują zyski (w latach 2006–2007 25 przychodni osiągnęło wzrost przychodów o 15%, 24 w 2006 r. i 20 w 2007 r., łączny zysk roczny na poziomie ok. 1 mln zł). W 2008 r. wszystkie szpitale osiągnęły zysk (łącznie prawie 4 mln zł). Przyjęta forma organizacyjna wymusza na zarządach dyscyplinę organizacyjno-finansową, co wyklucza możliwość niekontrolowanego zaciągania zobowiązań. W rezultacie nastąpił realny wzrost płac wszystkich pracowników, osiągnięto poprawę jakości usług (nowa aparatura medyczna) i komfortu pracy.

Łączny koszt restrukturyzacji to 37 mln zł wydatków (lecznictwo ambulatoryjne – 9,64 mln zł, lecznictwo zamknięte – 27,4 mln zł) i 18,5 mln zł przejętych zobowiązań. ■

GOGOLIN

Wszechstronna pomoc

Projekt „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005–2010 zawierająca Gminny Program na rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Gminny Program Ochrony Zdrowia” zawiera wiele racjonalnych i innowacyjnych rozwiązań wspierających osoby niepełnosprawne.

Urząd Miejski w Gogolinie realizuje ponadstandardowe działania poprzez organizowanie bezpłatnych profilaktycznych badań lekarskich dla wytypowanych grup ryzyka. W 2006 roku utworzono Ośrodek Wsparcia i Terapii dla Osób Niepełnosprawnych przy Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej. Do jego działań należy m.in. bezpłatne wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego i pomocowego, zabiegi rehabilitacyjne w domach pacjentów, przewóz osób niepełnosprawnych za pomocą dwóch pojazdów specjalnych wyposażonych w windy hydrauliczne. Gminny Ośrodek Zdrowia w Gogolinie z kolei prowadzi szereg badań profilak-

tycznych na nowoczesnym sprzęcie rehabilitacyjnym i okulistycznym; od 2009 roku – program wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, szczepienia przeciwko HPV u dziewcząt w wieku lat 13 (finansowane z budżetu). Na terenie gminy utworzono trasy do uprawiania nordic walking. Co roku prowadzony jest program przeciwdziałania udarowi mózgu, wykrywania wad serca oraz nauki udzielania pierwszej pomocy. Aby zapobiegać wadom postawy u dzieci, zakupiono i użyczono publicznym szkołom podstawowym sprzęt rehabilitacyjny – lustra i piłki korekcyjne, materace. Zatrudniono też na umowy-zlecenie rehabilitantów i specjalistów wychowania fizycznego, którzy prowadzą zajęcia usprawniające i ogólnorozwojowe. W mieście likwidowane są bariery architektoniczne (dźwigi windowe przy głównych jednostkach organizacyjnych gminy).

W 2009 r. z bezpłatnego użyczenia sprzętu skorzystały 83 osoby. Zawarte zostały 4 umowy-zlecenia z rehabilitantami fizjoterapii na udzielenie zabiegów i ćwiczeń rehabilitacyjnych w domu pacjenta (łącznie 50 zabiegów). W Ośrodku udzielono 15 kompleksowych po-

Ośrodek dysponuje samochodem dostosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych.

Fot. Archiwum UM w Gogolinie

rad prawnych dla beneficjentów programu, ich opiekunów i rodzin. Siedem osób jest codziennie dowożonych samochodem przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych do Zespołu Szkół Specjalnych oraz Środowiskowego Domu Samopomocy w Krapkowicach.

Koszty związane z realizacją „Programu ograniczenia skutków niepełnosprawności” w 2009 roku wyniosły łącznie prawie 70 tys. zł, na programy profilaktyczne wydano 117 tys. zł, a na zakup sprzętu i aparatury – 54 tys. zł. ■

POWIAT INOWROCŁAWSKI Przeciwko rakowi

Projekt pod nazwą „Program szczepień 12-latek z terenu Powiatu Inowrocławskiego przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego jako pierwotna profilaktyka raka szyjki macicy i zdrowia prokreacyjnego” jest elementem szerszego programu profilaktyki, obejmującego również przekonywanie i zachęcanie do badań cytologicznych.

Projekt ten nie ma charakteru lokalnej inicjatywy, ale jest innowacyjnym i ponadregionalnym przedsięwzięciem wpisującym się w strategię kompleksowej profilaktyki raka szyjki macicy, która obejmuje edukację zdrowotną, szczepienia przeciwko wirusowi HPV oraz wczesną diagnostykę (badania cytologiczne). Składa się z dwóch modułów – bezpłatnych szczepień populacji 2317 dziewczynek w wieku 12 lat mieszkających na terenie powiatu oraz kampanii informacyjno-edukacyjnej dotyczącej kompleksowej profilaktyki raka szyjki macicy, obejmującej zasięgiem całe województwo. Jest to jedyny w skali kraju tego typu program realizowany w partnerstwie, korzystający z funduszy europejskich

Konferencja inaugurująca projekt szczepień przeciwko wirusowi HPV.

Fot. Archiwum SP w Inowrocławiu

i współfinansowany przez poszczególne samorządy. Powiat jest liderem tego projektu, a partnerami są: miasto Inowrocław, gminy – Inowrocław, Złotniki Kujawskie, Pakość, Rojewo, Dąbrowa Biskupia, Gniewkowo, Janikowo. Partnerem merytorycznym programu jest Wojewódzki Ośrodek Koordynacji dla Programów Profilaktyki Raka Szyjki Macicy i Raka Piersi Centrum Onkologii w Bydgoszczy. Co ciekawe, akcja uświadamiania kierowana jest nie tylko do kobiet, lecz również do mężczyzn – w nadziei, że oni będą wpływać na kobiety

w swoim otoczeniu (żony, córki). W ramach projektu organizowane są również konferencje dla środowisk medycznych.

Programem są objęte dziewczynki z roczników 1996–1998, które są szczepione w trzech kolejnych latach realizacji projektu (2009–2011). Korzyści wynikające z uniknięcia zachorowania na raka szyjki macicy wynoszą 348 616 zł na jedno zachorowanie.

Całkowita wartość projektu to 3 881 239 zł (dofinansowanie z EOG – 3 299 051 zł, wkład własny – 582 188 zł).

DYWITY Sprawnie i efektywnie

Poszerzenie zakresu świadczonych usług medycznych oraz poprawa jakości usług to główne cele projektu „Plan rozszerzenia usług medycznych w ośrodkach zdrowia POZ w Dywitach i filii Tuławkach” wdrażanego przez Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dywitach.

Z inicjatywy kierownika SGZOZ w Dywitach powstał plan rozszerzenia zakresu usług medycznych o specjalistyczną diagnostykę USG, analitykę krwi i moczu, badania serca, zapewnienie porad specjalistycznych z zakresu kardiologii i reumatologii, ale przede wszystkim uruchomienie Gabinetu Rehabilitacji i Laseroterapii. Wdrażając program, zapewniono także szybki dostęp do specjalistów oraz skrócono czas oczekiwania na leczenie rehabilitacyjne. W 2009 roku jedną z głównych inwestycji

W Dywitach lekarze dysponują nowoczesnym sprzętem do USG z głowicami do badań dopochwowych, piersi, stawów, tarczycy i jamy brzusznej.

Fot. Archiwum UG w Dywitach

było zamontowanie krzesła schodowego na potrzeby pacjentów niepełnosprawnych i osób starszych.

Zadania te zostały częściowo sfinansowane ze środków zewnętrznych. Istotnym czynnikiem rozwoju i poprawy dostępności usług medycznych w Dywitach była inspiracja władz

gminy, natomiast osiągnięte efekty wynikają ze sprawności zarządzania jednostką przez kierownika ośrodka (lekarza-menedżera), który swoimi działaniami przyczynił się m.in. do wdrożenia nowych usług medycznych, zapewnienia pełnego pokrycia kosztów bieżących z kontraktów z NFZ, doposażenia w nowoczesny sprzęt medyczny finansowanego ze środków własnych ośrodka z niewielkim udziałem środków gminy.

Praktyka jest bardzo dobrym przykładem możliwości sprawnego i efektywnego zarządzania usługami medycznymi w gminie wiejskiej w ramach publicznej służby zdrowia. Koszt całego przedsięwzięcia to ok. 253 tys. zł.

**Materiał przygotowała
JOANNA PRONIEWICZ**

Związek Miast Polskich we współpracy ze Związkiem Powiatów Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych od połowy 2007 roku realizuje 4-letni program doradczo-szkoleniowy „Budowanie potencjału instytucjonalnego jednostek samorządu do lepszego dostarczania usług publicznych”, który jest współfinansowany przez rząd Norwegii ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Projekt obejmuje rozbudowę Systemu Analiz Samorządowych, uruchomienie Grup Wymiany Doświadczeń, organizowanie konkursów, prowadzenie szkoleń oraz wyjazdy studyjne i staże w samorządach norweskich.

**norway
grants**

Flaga nad Lublińcem

Greckie świętowanie

W niedzielę 1 sierpnia podczas koncertu „Grecja w Lublińcu” burmistrz miasta odebrał Honorową Flagę Rady Europy z rąk chorwackiego deputowanego Miljenki Dorića. Lubliniec znalazł się w gronie zaledwie 18 europejskich miast, które w tym roku otrzymały tę prestiżową nagrodę. Przyznawana jest ona za propagowanie idei zjednoczonej Europy.

Uroczyste wręczenie Flagi odbyło się podczas kolejnej imprezy z cyklu „Europa w Lublińcu”, tym razem poświęconej kulturze Grecji. To właśnie, między innymi, cykl imprez europejskich przyczynił się do uzyskania prestiżowej nagrody, którą Rada Europy przyznaje samorządom wyróżniającym się w propagowaniu wiedzy o krajach Europy. Aprobata Rady Europy zyskały również inicjatywy podejmowane wspólnie z miastami partnerskimi.

rystyki oraz wzajemne promowanie miast.

W to ostatnie założenie ciekawie wpisała się np. inicjatywa Redy, Łowicza i Lublińca z 2008 roku. Miasta opracowały wspólny kalendarz imprez na cały rok. W ramach współpracy odbyły się warsztaty gwarowe dla dzieci i młodzieży, plenery malarskie, turniej piłkarski, prezentacje kuchni regionalnych. Podczas imprez występowały zespoły z miast partnerskich, odbyły się

Rada Europy przyznaje co roku specjalną Nagrodę Europy, a także kolejne trofea w dowód uznania za propagowanie i umacnianie europejskich idei i struktur. Są to Plakiet Honorowa Rady Europy, Honorowa Flaga Rady Europy oraz Dyplom Europejski. O Flagę mogą się ubiegać te władze lokalne, które były już wyróżnione Dyplomem Europejskim. Warto przypomnieć, że wszystkie trzy polskie miasta, które otrzymały w tym roku to wyróżnienie, otrzymały Dyplom Europejski przed dwoma laty. Odebranie Flagi to dla nich wszystkich kolejny etap na drodze do pozyskania Tablicy Honorowej i wreszcie Nagrody Europy.

w „Dniach Europy”, a także w licznych konkursach językowych czy konkursach wiedzy o Unii Europejskiej.

Nieprzypadkowo uroczystość przekazania miastu Flagi Europejskiej odbyła się podczas tegorocznej imprezy „Europa w Lublińcu”. Jest to cykliczne przedsięwzięcie organizowane w Lublińcu od 2007 roku. Ma ono na celu przedstawianie kultury, historii i tradycji poszczególnych krajów europejskich. W ramach tegorocznej edycji imprezy, poświęconej Grecji, wystąpili m.in.: grecki zespół Antigoni, Grigorios Oikonomou, artyści lublinieccy oraz gwiazda wieczoru Eleni. Odbyły się także konkursy wiedzy, nauki języka greckiego na wesoło oraz degustacja greckiej potrawy narodowej – musaki.

W tej ważnej dla miasta uroczystości uczestniczyli: ambasador Tajwanu Dawid Yi-min Liu, przedstawiciele miast partnerskich Lublińca – czeskiego Kravaře z wiceburmistrzem Janą Ligasovą oraz węgierskiej Kiskunmajsy z wiceburmistrzem Dosaiem Imre, parlamentarzysty, przedstawiciele władz województwa, a także grupa polskich i zagranicznych artystów, którzy brali udział w lublinieckim I Międzynarodowym Plenerze Rzeźbiarskim. Byli to artyści z Ukrainy, Słowacji, Czech oraz polscy artyści z Nysy, Warszawy, Opola, Wrocławia i Lublińca.

Dzień ten był dla miasta szczególnie również z powodu uroczystego zakończenia prac remontowych oraz poświęcenia czterogwiazdkowego hotelu utworzonego w Zamku Lublinieckim. Zrujnowany obiekt, którego historia sięga końca XIV wieku, 5 lat temu kupiła rodzina Stierów, która posiada sieć hoteli w Hiszpanii. ■

Burmistrz Lublińca Edward Maniura już z Flagą Europejską podczas uroczystości 1 sierpnia tego roku. Fot. Archiwum UM

Od 1999 roku Lubliniec łączy umowę partnerską z węgierskim Kiskunmajsa. W 2007 roku miasto wzbogaciło się o trzy nowe miasta partnerskie. Były to: Łowicz i Reda oraz czeskie miasto Kravaře. W roku 2008 z kolei Lubliniec podpisał umowę partnerską z miastem Teruel w Hiszpanii. Najważniejszym celem i założeniem kontaktów partnerskich Lublińca jest wymiana kulturalna, dzielenie się doświadczeniami, inicjowanie wspólnych inicjatyw kulturalnych, sportowych i społecznych, współpraca w dziedzinie oświaty, rozwój tu-

zajęcia zielonych szkół oraz wyjazdy integracyjne dla mieszkańców.

Do uzyskania przez Lubliniec Flagi Europejskiej przyczyniło się także uczestnictwo młodzieży w europejskich programach edukacyjnych oraz wpłatanie tematyki europejskiej w większość wydarzeń kulturalnych, organizowanych w mieście. Lublinieckie szkoły utrzymują kontakty z placówkami edukacyjnymi z terenu całej Europy dzięki programom wymiany, takim jak Erasmus Comenius. W ostatnich latach młodzi mieszkańcy Lublińca organizowali i uczestniczyli

Dąbrowa Górnicza nagrodzona Flagą

Twórcza młodzież integruje

Władze i mieszkańcy Dąbrowy Górniczej przyznanie miastu Honorowej Flagi Rady Europy poczytują sobie za wielki zaszczyt i wyróżnienie. Miasto solidnie sobie na nie zapracowało, wdrażając idee integracji europejskiej we wszystkie aspekty życia społecznego.

W 2008 roku miasto zostało wyróżnione Dyplomem Europejskim, natomiast w tym roku odbierze nagrodę na uroczystej ceremonii podczas Dożynek Miejskich. Kolejnym wyzwaniem będzie walka o Plakietę Honorową, aż wreszcie zdobycie najwyższego trofeum, czyli Nagrody Rady Europy.

Dąbrowa Górnicza może się pochwalić wieloma inicjatywami, które doprowadziły do przyznania jej Flagi. Przede wszystkim miasto intensywnie współpracuje z miastami partnerskimi – z Câmpulung Moldovenesc w Rumunii, Studénka w Czechach oraz Alczewskiem na Ukrainie. Współpraca dotyczy głównie kultury, sportu, gospodarki, oświaty i administracji samorządowej. Dąbrowa Górnicza przy współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” organizuje coroczne wakacje dla polskich dzieci z Białorusi, dąbrowskie szkoły przeprowadzają szereg akcji charytatywnych wspomagających dzieci w biednych krajach, m.in. w Afryce.

Miasto jest również organizatorem wielu imprez o charakterze europejskim. Imprezy kulturalne, sportowe i te organizowane w szkołach są niezwykle atrakcją, szczególnie dla młodzieży, która nieustannie oswaja się

z ideą integracji międzynarodowej. W licznych konkursach odbywających się na terenie miasta biorą udział uczestnicy z wielu krajów, nie tylko wspólnoty europejskiej.

Od 2007 roku w Dąbrowie organizowany jest Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. Michała Spisaka. Opiekę merytoryczną zapewnia Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. W konkursie bierze udział około 80 artystów z Polski i zagranicy, którzy później kontynuują swoją karierę rozsławiając region i kraj, z którego pochodzą.

Ważnym przejawem aktywności międzynarodowej miasta są konkursy plastyczne organizowane przez Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej. W 2009 roku MOPT zaprosił do uczestnictwa w konkursie „To, co piękne wokół nas” młodzież i dzieci z wielu krajów, m.in. z Rumunii, Austrii, Włoch, Norwegii, Słowacji, Czech, Węgier, Rosji i Ukrainy, Indii i Zambii. Celem imprezy była przede wszystkim promocja danego regionu, jego walorów kulturowych, ale również rozwijanie zainteresowań, wrażliwości estetycznej i umiejętności patrzenia na otaczający świat.

Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej jest nie tylko organizatorem, ale też uczestnikiem

szeregu wydarzeń, mających miejsce na terenie Śląska. Warto wspomnieć o Festiwalu Twórczości Europejskiej w Bytomiu, na którym MOPT zaprezentował spektakl teatralno-muzyczny „Europa” i zdobył I nagrodę, którą był wyjazd na Euroscolę do Strasburga. Oprócz młodzieży z Polski w wyjeździe brali udział młodzi ludzie z 22 krajów Unii Europejskiej. Zwycięzcy udali się w podróż do Belgii, gdzie zwiedzili Parlament Europejski i wygrali srebrny puchar w Parlamentarnym Turnieju Młodzieżowym „Eurogame”.

29 sierpnia Honorowy Członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, dr Wilfried Böhm przekazał flagę prezydentowi Dąbrowy Górniczej, Zbigniewowi Podrazie.

Fot. Archiwum UM

Oprócz wielkich imprez Dąbrowa Górnicza koordynuje również mniejsze projekty. Do nich zaliczyć można m.in. „Noc z Anderse- nem”. Jest to impreza organizowana co roku przez Miejską Bibliotekę Publiczną z okazji Międzynarodowego Dnia Książki Dziecięcej. Jest to świetna okazja dla najmłodszych do zapoznania się z twórczością H.Ch.Anderse- na, która wciąż czaruje i zadziwia.

Młodzież ucząca się ma okazję reprezentować swój region w wielu zawodach sportowych odbywających się poza granicami kraju. W lipcu 2009 roku sportowcy z Centrum Sportu i Rekreacji – Miejskiego Ośrodka Sportu wzięli udział w Europejskim Festiwalu Młodzieży (European Youth Olympic Festival) w Tampere w Finlandii. Impreza rozgrywa się co 2 lata, ma swoje edycje letnie i zimowe, a uczestniczyć w niej mogą sportowcy z krajów zrzeszonych w Europejskim Komitecie Olimpijskim. Dąbrowa Górnicza również organ- izuje tego typu imprezy, np. międzynarodowe zawody RONIN CUP, Europejski Tydzień Sportu dla Wszystkich czy Półmaraton Dą- browski.

Młodzież z Młodzieżowego Ośrodka Pracy Twórczej na „Euroscoli” w Strasburgu.

Fot. Archiwum UM

Rada Europy nagradza Tarnów

Miasto tolerancji i szacunku

26 czerwca 2010 r. na rynku w Tarnowie odbyła się uroczystość wręczenia miastu Honorowej Flagi Rady Europy. Flagę na ręce prezydenta miasta Ryszarda Ścigały przekazał dr Wilfried Böhm, Honorowy Deputowany Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy.

Tarnów to miasto wielokulturowe i symbol tolerancji. Na przestrzeni historii zdarzały się tutaj wielkie tradycje i nacje: Żydzi, Romowie, Węgrzy, Słowianie, Austriacy, Niemcy. Tarnów przez stulecia był dla nich wspólnym domem, gdzie zawsze spotykali się z tolerancją i szacunkiem. Dzisiaj po latach powracają często spadkobiercy tego dziedzictwa, odkrywając swoje prawdziwe korzenie i tożsamość. Ten duch wielu kultur i religii pielęgnowany jest do dzisiaj przez samorząd miasta, który inicjuje i wspiera wydarzenia przypominające tę chlubną tradycję Tarnowa, która wpisuje się w uniwersalizm Europy.

Od kilkunastu lat Tarnów współpracuje z miastami partnerskimi z Europy. Są to: Kiskoros, Veszprem (Węgry), Schoten (Belgia), Trenczyn (Słowacja), Blackburn (Anglia), Tarnopol, Winnica i Biała Cerkiew (Ukraina), Kołtłas (Rosja), Casalmaggiore (Włochy).

nowania parków przemysłowych i technologicznych prowadzonych przez Tarnowski Kłaster Przemysłowy S.A. oraz Tarnowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. oraz na poznawaniu zasad działania brytyjskiego samorządu oraz metod zarządzania miastem.

Od 2004 r. trwa systematyczna intensyfikacja współdziałania Tarnowa ze słowackim Trenczynem. Dotyczy to szczególnie obszaru kultury, a więc wymiany zespołów artystycznych podczas festiwalowych przedsięwzięć, a także współpracy podczas obchodów historycznych wydarzeń.

Tarnów bardzo aktywnie włącza się w popularyzację idei europejskich wśród swoich miast partnerskich z krajów niebędących jeszcze członkami Unii Europejskiej, a w szczególności u wschodnich partnerów na Ukrainie.

Współpraca z partnerami ukraińskimi rozwija się coraz bardziej dynamicznie. Kontakty naj-

Wilfried Böhm przekazuje Flagę na ręce prezydenta Tarnowa Ryszarda Ściśle.
Fot. Archiwum UM

za, że nie jestem w stanie ich tutaj wszystkich wymienić, ale to jakoś Waszych starań skłoniła Radę Europy do nadania Wam tego szczególnego wyróżnienia, jakim jest honorowa flaga Europy.

Warto przypomnieć, że zaangażowanie mieszkańców i władz Tarnowa w międzynarodową współpracę już raz zostało docenione przez Radę Europy: w 2008 roku nagrodziła ona miasto Honorowym Dyplomem.

W Tarnowie duch wspólnej Europy zaszczytany jest już najmłodszym. Pomaga temu kierunkowy system kształcenia, który promuje współdziałanie międzynarodowe szkół, a poprzez to edukuje młode pokolenie pod względem tolerancji i otwartości na wspólny system wartości.

Tarnów jest ważnym miejscem lokalizacji imprez o znaczeniu międzynarodowym: Forum Inwestycyjnego w ramach Forum Ekonomicznego w Krynicy (skupiającego najważniejszych przedstawicieli świata polityki i biznesu z Europy Środkowej i Wschodniej), Tarnowskiej Nagrody Filmowej, Światowego Forum Mediów Polonijnych, Ogólnopolskiego Festiwalu Komedii „Talia” i wielu innych.

**Materiały o miastach nagrodzonych
Flagą Europejską przygotowała
EWA PARCHIMOWICZ**

Tegoroczne Dni Lwowa w Tarnowie (maj 2010 r.).

Fot. Archiwum UM

Samorząd miasta nie chce budować relacji z innymi miastami europejskimi tylko opierając się na kurtuazyjnych wizytach władz, ale na rzeczywistej współpracy i spotkaniach międzyludzkich. Ten wyróżnik powoduje, że znaczący nacisk kładziony jest na wzajemne poznanie kultur i tradycji europejskich przez mieszkańców.

Systematyczne współdziałanie Tarnowa z partnerami z Węgier najbardziej widoczne jest w dziedzinie kultury – to przede wszystkim aktywna wymiana zespołów artystycznych podczas festiwalowych przedsięwzięć oraz współpraca podczas historycznych wydarzeń.

Współpraca z Blackburn w ostatnim czasie skupiała się z kolei na sposobach funkcjo-

częściej dotyczą wymiany kulturalnej oraz wymiany doświadczeń w dziedzinie gospodarki.

Zaangażowanie tarnowian w autentyczne spotkania z mieszkańcami miast partnerskich podkreślał dr Wilfried Böhm, który w imieniu Rady Europy przyjechał do Tarnowa wręczyć Flagę.

– To właśnie wy, mieszkańcy Tarnowa, staraliście się w sposób jednoznaczny, wnieść wkład do wielkiego dzieła, jakim jest Europa Obywateli czy realizacja marzenia o zjednoczonej w duchu wolności i pokoju Europie i konsekwentnie urzeczywistniać te idee w dniu powszednim poprzez pracę u podstaw – mówił. – Liczba waszych działań jest tak du-

URBACT II

Zintegrowane zarządzanie w aglomeracjach

Partnerzy Krajowego Punktu Kontaktowego Programu URBACT II wraz z miastami Kielce i Częstochowa 18 i 19 maja br. zorganizowały dwudniową konferencję poświęconą zintegrowanemu zarządzaniu w aglomeracjach. Mimo bardzo trudnej sytuacji powodziowej w południowej części Polski spotkanie zgromadziło 88 uczestników.

Connecting cities
Building successes

Wiceprezydent Kielc, Czesław Gruszewski mówił o tym, że w dzisiejszych czasach gminę należy traktować jak przedsiębiorstwo. Unia Europejska wspiera działania miast związane ze zintegrowanym planowaniem przestrzeni publicznej, czasem promując trudne decyzje dotyczące wykorzystania konkretnych środków (np. wystawa rzeźb w mieście zamiast załatania kilku kolejnych dziur w jezdniach). Jednakże przestrzeń publiczna to nie tylko architektura, ale też artystyczny element miast.

Prezentacja **Andrzeja Porawskiego**, dyrektora Biura Związku Miast Polskich, mówiła o problematyce współpracy pomiędzy miastem a otaczającymi je gminami. W prezentacji wykorzystano wyniki badań i analiz prowadzonych systematycznie przez Związek. Kluczowymi aspektami w zintegrowanym zarządzaniu są 2 czynniki: integracja i partnerstwo. Pierwszy z nich to technologia, drugi związany jest z dobrą wolą współpracujących stron. Polska, niestety, nie dysponuje instrumentami zintegrowanej polityki regionalnej. Nie ma również polityki miejskiej, więc brak jest jej narzędzi. Wciąż, zamiast polityk zintegrowanych, dominują polityki sektorowe. Pewne nadzieje budzi planowana ustawa metropolitalna. W Regionalnych Programach Operacyjnych brak jest odniesienia do zintegrowanego zarządzania obszarami zurbanizowanymi. Wyjątkami są województwa małopolskie i zachodniopomorskie, gdzie jest to wpisane jako jeden z priorytetów, oraz województwo pomorskie, które realizuje Pomorski Metropolitalny System Transportu Publicznego. Współpraca między miastami i gminami jest uwarunkowana psychologicznie – dominuje konflikt nad partnerstwem. Dodatkowo partnerzy nie ufają sobie.

Jednym z niewielu narzędzi, jakimi dysponują miasta, jest podatek od nieruchomości –

w Polsce ma on jednak górną granicę, co jest wyjątkiem na skalę europejską. Znacznie ogranicza to możliwości prowadzenia aktywnej polityki przez miasta. Kolejne narzędzie to przekształcenia w gospodarce komunalnej, wciąż mało popularne i niedoceniane gospodarowanie majątkiem oraz dochody zwrotne gmin.

Polskie samorządy dysponują ok. 1 mln ha nieruchomości komunalnych, co w miastach ogółem stanowi ok. 20% całości zasobów, a w miastach na prawach powiatu – 25%. Tymczasem dochody z majątku komunalnego są na poziomie ok. 4%. Wyzwaniem jest wykorzystanie tego potencjału.

Zmniejsza się liczebność mieszkańców największych miast, co więcej, wyprowadzają się ludzie płacący najwyższe podatki. Jednak nie uciekają daleko – najczęściej osiedlają się w gminach podmiejskich, korzystając z bliskości z udogodnień miasta. Stąd też obszary aglomeracyjne stanowią główny potencjał rozwojowy Polski.

W trakcie konferencji stale przewijał się temat wykorzystania nowoczesnych narzędzi informatycznych – Systemów Informacji Przestrzennej – w planowaniu rozwoju i współpracy aglomeracyjnej. **Dr Dariusz Korpetta** z SGGW, członek Polskiego Towarzystwa informacji Przestrzennej uważa, że obserwowane od kilku lat zjawisko suburbanizacji jest możliwe i wynika z tworzenia się społeczeństwa informacyjnego (możliwość pracy na odległość, załatwiania spraw urzędowych z domu itp.). Powoli w Polsce zwiększa się dostępność do e-administracji – większość gmin ma już strony internetowe, BIPy, zwiększający się zakres e-usług.

Warunkami lepszego działania administracji publicznej na różnych szczeblach jest technika w połączeniu z umiejętnościami. Jednostki samorządu terytorialnego zarzą-

dają przestrzenią. Zarządzanie to oparte jest na geoinformacji, a sprawność na tym polu jest miarą jakości administracji. Jednak jest to narzędzie wciąż niedoceniane – jedynie ok. 1,25% środków z budżetów gmin jest przeznaczane na informatyzację.

Przedstawiciel Kielc przedstawił działalność Kieleckiego Obszaru Metropolitalnego, którego Lokalny Plan Działania jest tematem projektu **URBACT CityRegion.Net**. W tym projekcie z Kielcami współpracuje Częstochowa, która w jego ramach zajęła się tematyką zintegrowanego planowania rozwoju aglomeracji częstochowskiej.

Reprezentanci **Ślubic i Frankfurtu nad Odrą** zaprezentowali projekt **URBACT – EGTC**. Jego celem było wzmocnienie współpracy transgranicznej oraz wspólny rozwój obu miast. Tak naprawdę, mimo wielu dekad trudności i podziałów politycznych, oba miasta rozwijały się obok siebie. Przez kilkanaście ostatnich lat współpraca Ślubic i Frankfurtu rozwijała się, samorządy wspólnie wzięły udział w projekcie URBACT, a obecnie dążą do stworzenia **pierwszego w Polsce Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej**.

Arkadiusz Godlewski, wiceprezydent Katowic, przedstawił działania Katowic w ramach kolejnego projektu **URBACT – grupy roboczej NODUS**. Katowice poprzez udział w projekcie opracowały Zintegrowany Program Rewitalizacyjny i wyznaczyły zabytkowe osiedle Nikiszowiec do szerokich działań rewitalizacyjnych. Jednocześnie to miejsce jest przykładem udanej rewitalizacji społecznej, gdzie mieszkańcy poculi realny wpływ swoich działań na jakość bezpośredniego otoczenia.

ANNA NADOLNA

1850 lat Kalisza

Festiwal kultury, sztuki i nauki

„...Kalisz, najstarsze z polskich miast, którego jedyną nazwę ze wszystkich grodów polskich, zapisanych przez Ptolemeusza w jego »Kosmografii« możesz rozpoznać” – pisał w XV w. Jan Długosz.

Liczący prawie 105 tysięcy mieszkańców Kalisz – drugie pod względem wielkości miasto Wielkopolski – leży w malowniczej dolinie rzeki Prosnny.

Jest najstarszym polskim miastem, o metryce wystawionej w II w. n.e. przez Klaudiusza Ptolemeusza, aleksandryjskiego uczonego i filozofa, który wspominał o starożytnej Kalisii w swoim dziele „Geographia” z uwzględnieniem jej na ówczesnej mapie świata. Intensywne zasiedlenie tego miejsca w okresie wpływów rzymskich wynikało z położenia Kalisza

w znaczącym punkcie „Szlaku Bursztynowego”, łączącego imperium rzymskie z wybrzeżem Bałtyku.

Rocznicę „wystawienia metryki” Kalisz hucznie obchodzi pod znakiem wielkiego „Jubileuszu 18 i pół”, będącego całorocznym festiwalem historii, kultury, sztuki i nauki. Dzięki rozmaitym wydarzeniom miasto ma okazję przedstawić i rozpowszechnić wiedzę na te-

mat swoich starożytnych dziejów, które na terenie dzisiejszego Kalisza pozostały pierwsze cegielki jego fundamentów. Koncerty, wystawy, wykłady oraz przedsięwzięcia artystyczne, kulturalne i społeczne nawiązują również do późniejszej historii miasta. Wiele imprez już się odbyło, ale wiele zaplanowanych jest jeszcze na jesień. I tak kwintesencję wiedzy na temat historii

Młode duchem!

Kalisz jest miastem o niepowtarzalnym charakterze, które urzeka tym, co starożytni Rzymianie nazywali „genius loci”. Tu bowiem dawna historia ściera się z młodym duchem miasta, czyniąc go zakątkiem ulubionym przez artystów. Wielowiekowa historia i niezwykle potencjał tego miejsca są natchnieniem dla poetów, pisarzy, malarzy, fotografików, tancerzy, aktorów, reżyserów, czego dowodem są liczne, znane nie tylko w Polsce, ale i na świecie festiwale. Z Kaliszem związani byli m.in. A. Asnyk, M. Konopnicka, W. Bogusławski, St. Szolc-Rogosiński, M. Dąbrowska.

Miasto na bursztynowym szlaku

Działamy programowo

Rozmowa z Januszem Pęcherzem, prezydentem Kalisza

■ Trzy lata temu Kalisz świętował 750-lecie nadania praw miejskich, a w tym roku aż 1850-lecie istnienia...

– Pomysł tegorocznych obchodów zrodził się jako konsekwencja obchodów „18 wieków Kalisza”, które miały miejsce 50 lat temu. Jednak tegoroczny „Jubileusz 18 i pół” to przedsięwzięcie bez precedensu, przygotowane z dużym rozmachem i na dużą skalę. Przez cały rok, który za sprawą programu jubileuszu stał się rokiem festiwalu kultury, sztuki i nauki, promujemy Kalisz, głosząc wszem i wobec o jego najstarszej metryce, wystawionej przez Klaudiusza Ptolemeusza w II w. n.e., z której to metryki jesteśmy zresztą bardzo dumni. Mamy zatem znakomitą okazję, by ciekawie, barwnie i na rozmaite sposoby

przedstawić i kaliszanom, i turystom wielowiekową historię Kalisza, zaczynając od jego początków.

■ Ponieważ tegoroczny Kongres Związku Miast Polskich odbywa się pod hasłem „Miasta – spuścizna dziejów i wyzwania przyszłości”, chciałem zapytać, jak Kalisz dba o spuściznę dziejów?

– Mówiąc o spuściznie dziejowej Kalisza, należy zacząć właśnie od jego początków, czyli metryki, wystawionej przez Ptolemeusza i od przebiegającego tędy przed 1850 laty szlaku bursztynowego, który połączył we wspólnej historii wiele narodów i kultur – w tym kulturę antycznego Rzymu. Z tym to szlakiem wiążą się również początki Kalisza, jego historii i tożsamości. Do dziś na terenie

miasta i jego okolic odkrywane są cenne znaleziska archeologiczne, potwierdzające tezę, że Kalisz był ważnym ośrodkiem handlu, leżącym na trasie, którą kupcy wyruszyli znad Adriatyku po bałtycki bursztyn. By propagować wiedzę na ten temat i promować Kalisz w Polsce i Europie, miasto przystąpiło do ciekawego projektu, realizowanego wraz z Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej oraz kilkoma zagranicznymi partnerami. Projekt nosi tytuł „Wyprowa po bursztyn”. Nie można też nie wspomnieć o Rezerwacie Archeologicznym na Zawodzie, który kryje tajemnice pradawnych dziejów Kalisza i o Kaliskim Grodzie Piastowskim na Zawo-

Ratusz w Kaliszu. Fot. Archiwum UM

miasta dostarczy konferencja „**Kalisz na przestrzeni wieków**” zaplanowana na 18-19 listopada, która będzie przebiegać pod kierownictwem prof. Henry-

ka Samsonowicza. Obchody „Jubileuszu 18 i pół” eksponują potencjał twórczy i artystyczny Kalisza, stąd w programie jubileuszu wyjątkowy „**Koncert na 10 fortepianów i orkiestrę**”, podczas którego rozbrzmiewać będzie muzyka klasyczna, ale także premierowe kompozycje młodych artystów, standardy jazzowe. Wystąpi też big band z aranżacjami Pawła Przewańskiego. Odbędzie się też **XXXVII Festiwal Pianistów Jazzowych**, który będzie trwać w dniach 26-28 listopada. W charakter i ideę jubileuszu znakomicie wpisuje się **Multi Art Festival**, którego IV edycja potrwa od 7 do 10 października. W tym czasie młodzi artyści z Kalisza oraz ich przyjaciele z kraju i ze świata zaprezentują wydarzenia muzyczne, taneczne, spektakle teatralne, działania plastyczne i multimedialne. Nie zabraknie też akcentu sportowego, a to za sprawą **Międzynarodowego Turnieju Piłki Ręcznej** z udziałem reprezentacji Polski, który odbędzie się pod koniec października.

Więcej informacji na stronach: www.1850.kalisz.pl, www.kalisz.pl, www.multi.art.pl. ■

dziu, który odwzorowuje wczesnośredniowieczny gród nad Prosną. Bogactwo naszego miasta to też kościoły, które przetrwały kataklizmy dziejowe. Uratował się najstarszy kościół franciszkański, który trzy lata temu obchodził 750-lecie, mamy katedrę też z tego okresu, czy ponad 400-letni kościół Jezuitów. W Kaliszu jest również park miejski – jeden z najstarszych i najpiękniejszych w Polsce, ponad 200-letni teatr. I miasto stara się o to wszystko dbać. Przekazujemy spore kwoty na remonty zabytkowych obiektów. Przed nami wielkie wyzwanie – rewitalizacja starówki: rynku i okolicznych uliczek.

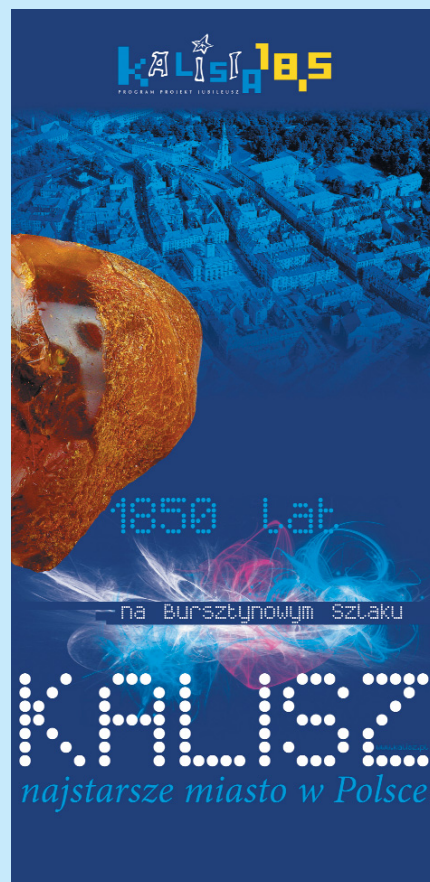
■ A jakie są wyzwania przyszłości?

– Co prawda właśnie kończy się kadencja samorządowa, ale my działamy programowo, długofalowo. Przykładem takiego działania, już zakończonego, był program modernizacji i termomodernizacji szkół. Chwalimy się, że Kalisz jest miastem pięknych szkół, dzięki temu, że zrobiliśmy remont 28 placówek kosztem ponad 55 mln zł, a za kolejne prawie 30 mln zł wybudowaliśmy kompleksy sportowe i sale gimnastyczne. Chcemy, by uczniowie uczyli się w komfortowych warunkach, a dobre warunki pracy sprzyjają lepszym efektom, co widać po wynikach naszych gimnazjów i liceów. Drugi program, który właśnie realizujemy, to modernizacja 186 dróg osie-

dlowych, które były mocno zaniedbane. Program w założeniach jest 5-letni i ma pochłonąć co najmniej 85 mln zł. Na razie zrobiliśmy około 50 z zaplanowanych dróg. Trzecim dużym zadaniem inwestycyjnym jest budowa nowoczesnego aquaparku – to przedsięwzięcie jest dla nas bardzo ważne, bo w Kaliszu mamy tylko dwa baseny, w tym jeden prywatny – niewielki, a drugi, miejski – mocno przestarzały. Jeśli wszystko pójdzie według planu, to jesienią rozpoczniemy prace, by w 2012 roku oddać aquapark do użytku. Realizujemy też szeroki program budownictwa społecznego, w wyniku którego uzyskaliśmy łącznie ponad 680 mieszkań. W tej chwili trwa budowa obiektu z 53 mieszkaniami, co ważne – w nim znajdzie się również miejsce na Rodzinkowy Dom Dziecka. Od 1 września rusza budowa kolejnego budynku i na tym nie koniec, bowiem właśnie dostaliśmy pozwolenie na budowę kolejnych dwóch, a więc są powody do zadowolenia. Wreszcie, by usprawnić komunikację, myślimy o modernizacji dwóch dużych dróg, które są wewnętrznymi miejskimi obwodnicami.

■ **Ważnym aspektem polityki samorządowej w Kaliszu jest kształcenie młodzieży, prawda?**

– Tak, mamy aż trzy uczelnie wyższe. Oceniam to, jako bardzo duży sukces,

zwłaszcza po utracie statusu miasta wojewódzkiego, kiedy społeczność Kalisza poczuła, że coś ważnego jej zabrano; czuło się zmęczenie i zniechęcenie. Już w 1999 roku rozpoczęło się tworzenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, która, startując od 300 studentów, ma ich dziś ponad 5,5 tysiąca i od 4 lat w rankingach „Perspektyw” i „Rzeczpospolitej” jest na pierwszym miejscu wśród szkół zawodowych. Warto podkreślić, że kaliskie wyższe szkoły mają nowoczesną, rozbudowaną bazę, myślę, że wykorzystały wszystkie możliwości, by się rozwijać. Również poznański Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, który w Kaliszu kształci ponad 3 tys. studentów, zainwestował 50 mln zł, budując piękną bibliotekę, salę koncertową, sale dydaktyczne, a ma przed sobą drugi etap budowy, głównie bazy dydaktycznej, której nadal brakuje. Za kolejny sukces uważam fakt, że nasze uczelnie uzupełniają nawzajem swoją ofertę, a nie konkurują ze sobą, dzięki czemu młodzież ma szeroki wachlarz wyboru kierunków. A to od młodych, zdolnych, wykształconych ludzi zależy nasza przyszłość.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

**Materiały o Kaliszu przygotowała
HANNA HENDRYSIAK**

Spotkanie Biur Promocji

30 września – 1 października 2010 r.

Ośrodek Wypoczynkowo-Szkoleniowy Zalesie k. Olsztyna

PROMOCJA MIAST – EFEKTYWNOŚĆ I DOSKONALENIE

30 września 2010 r.

- 14.00 **Otwarcie** – Przedstawiciel Związku Miast Polskich
- 14.15–14.55 **Efektywność jako kluczowy element strategii promocji miasta: Wyznaczanie celów i sposób ich oceny / Benchmarking / Return On Investment / Optymalizacja** – Krzysztof Albrychiewicz, Dyrektor firmy strategicznej Brand at Heart
- 15.00–15.40 **Mierzenie efektywności kampanii reklamowych. Mierniki skuteczności przed i po kampanii w różnych wymiarach** – Paweł Niziński, CEO GoodBrand/City Innovation Institute
- 15.45–16.00 Przerwa na kawę
- 16.05–16.45 **Jak strategicznie i efektywnie planować działania public relations w promocji miast** – Anna Proszowska-Sala, Dyrektor Zarządzający Citybell Consulting, Dyrektor Festiwalu Promocji Miast i Regionów; Krystian Cieślak, Senior Consultant Citybell Consulting
- 16.50–17.30 **Jak mierzyć efektywność działań promocyjnych w internecie?** – Roman Lubczyński, Interactive Manager, Young and Rubicam Polska
- 17.35–18.05 **Kampanie outdoorowe – planowanie, realizacja, efektywność** – Maciej Paciorek, Manager ds. sektora publicznego, Grupa Ströer
- 18.10 **XIV Przegląd Materiałów Promocyjnych**

1 października 2010 r.

- 10.00–10.40 **„Małe nakłady – wielkie efekty. Pieniądze to nie wszystko” – dyskusja na podstawie serii case studies** – Adam Mikołajczyk, Jarosław Górski, BestPlace – Europejski Instytut Marketingu Miejsc
- 10.45–11.00 Przerwa na kawę
- CASE STUDIES**
- 11.05–11.35 **Szczecin – Strategia marki – jak to działa? Efekty I etapu wdrażania wizji Floating Garden 2050** – Piotr Wachowicz, Dyrektor Biura Promocji i Informacji Miasta Szczecina
- 11.40–12.10 **Koordinacja Promocji Miasta – czy na pewno u nas jest to niemożliwe?** – Łukasz Goździor, Dyrektor Biura Promocji Miasta Poznania
- 12.15–12.45 **Efektywność kampanii, czyli pomysł na kampanię** – Ewa Natkaniec, ekspert w zakresie planowania i kreacji kampanii reklamowych
- 12.50 **Zakończenie** – Przedstawiciel Związku Miast Polskich

SAMORZĄDOWY KONGRES ZDROWIA

Poznań, 20–21 września 2010 r.

Tematyka:

- Finansowy kontekst efektywności systemu opieki zdrowotnej – centrum i jednostki samorządu terytorialnego
- Zasady, cele i priorytety polityki zdrowotnej przesłanką racjonalnego zarządzania systemem opieki zdrowotnej
- Promocja zdrowia i profilaktyka zdrowotna jako zadanie samorządu terytorialnego
- Szpitale – dobrodziejstwo czy zagrożenie stabilności zadań organu założycielskiego
- Poziom zaspokojenia potrzeb w opiece specjalistycznej – zasoby i bariery instytucjonalne
- Partnerzy na trudne czasy – pacjenci, organizacje pozarządowe, NFZ, sponsorzy
- Rola jednostek samorządu terytorialnego w finansowaniu opieki zdrowotnej – aktualne problemy i kierunki zmian

Wkładka „Samorząd Miejski” – stały dodatek do „Gazety Samorządu i Administracji”.
Wydawca – Związek Miast Polskich; ul. Robocza 46 a, 61-517 Poznań. Wkładkę redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – red. nac., Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak.
Adres redakcji: ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. (61) 63 350 54, fax (61) 63 350 60,
www.miesta-polskie.pl/sm.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl.
Druk: Pracownia Wydawniczo-Poligraficzna TED

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse